

Paulus aan de Filippenzen

Inleidend

De brief aan de Efeziërs wordt net als de brief aan de Romeinen door twee brieven gevolgd:

- de Romeinenbrief door Corinthiërs en Galaten, en
- de Efezebrief door Filippenzen en Kolossenzen.

In beide gevallen heeft de eerste brief (Corinthiërs en Filippenzen) te maken met problemen m.b.t. de wandel, terwijl de tweede (Galaten en Kolossenzen) te maken heeft met problemen m.b.t. de leer.

In de brieven aan de Corinthiërs en Filippenzen zien wij telkens aansporingen, die deze brieven a.h.w. verbinden:

- in 1 Cor.4:16 en 9:1 spoort de apostel de Corinthiërs tweemaal aan zijn voorbeeld te volgen,
- in Fil.3:17 en 4:9 doet hij dat ook tweemaal t.a.v. de Filippenzen.

In elk van deze brieven legt hij dus dezelfde nadruk op zijn persoonlijke voorbeeld m.b.t. wandel.

Het gaat om wat 2 Tim.3:16 vertaalt met '*weerlegging*' (Gr.: *elegchos*, van het ww *elegcho*). De apostel toont aan wat verkeerd is, hij weerlegt wat in de wandel van de heiligen blijkt en geeft daarna a.h.w. een '*tegenbewijs*', hij onderstreept wat hij zeggen wil door voorbeelden.

Het leerstuk van de brief aan de Efeziërs is, dat Christus het Hoofd is van het lichaam, waarvan de gelovigen op aarde de leden vormen. De roeping houdt een verantwoordelijkheid van de kant van de leden in, nl.: waardig te wandelen vanwege de roeping. Niet alleen t.a.v. Christus, het Hoofd in heerlijkheid, maar ook t.a.v. van de medeleden van dat lichaam hier op aarde.

Het praktische gedeelte van de Efezebrief begint dan ook met: '*Ik spreek jullie dan aan, ik, de gebondene in de Heer, waardig te wandelen vanwege de roeping waarmee jullie werden geroepen*'.

En wat dat '*waardig wandelen*' inhoudt, wordt getoond in Ef.4:1-16: '*met alle ootmoedige gezindheid en zachtmoedigheid, met geduld elkaar verdragend in liefde, je beijverend de eenheid van de geest te bewaren in de band van de vrede*'.

De rest van het hoofdstuk vervolgt met de reden van deze aansporing: '*één lichaam en één geest, zoals jullie ook geroepen werden in één verwachting van jullie roeping*'. Dan worden bedoeling en slot uiteengezet.

In de praktische uitwerking schieten de Filippenzen tekort. De waarheid *één lichaam* te zijn houdt in, dat dat blijkt uit de wandel van de leden. In dat opzicht falen de heiligen.

De structuur laat zien hoe *heilige geest* hiermee omgaat. Liefdevol toont zij aan hoe het zit; tactvol overtuigt zij hoe wat verkeerd is, kan worden aangepakt.

Na Fil.1:1-2 komt de zorg van de apostel aan het licht. Hij spoort hen aan zich waardig het evangelie van Christus te gedragen en vast te staan: '*één geest, één van ziel medestrijdende voor het geloof aan het evangelie.*' (Fil.1:27).

Dat wordt gevolgd door *vier voorbeelden*, die bijna de rest van de brief in beslag nemen. De eerste en de vierde verschillen van de andere twee door de aansporingen die er aan voorafgaan.

Voorbeeld neemt in deze praktische brief de plaats in van voorschrift.

Structuur brief aan de Filippenzen

A | 1:1-2 Inleiding. Groet

B | 1:3-26 Paulus' zorg voor de Filippenzen

C | 1:27-2:18 Aansporing, het voorbeeld van Christus

D | 2:19-24 Het voorbeeld van Timoteus

D | 2:25-30 Het voorbeeld van Epafroditus

C | 3:1-4:9 Aansporing, het voorbeeld van Paulus

B | 4:10-20 De zorg van de Filippenzen voor Paulus

A | 4:21-30 Afsluiting. Groet

Zo staan ons doel, bedoeling, einde en bestek voor ogen. Het gaat daarin om het krachtig onderstrepen van Ef.4:1-2, en dat geïllustreerd door vier schitterende voorbeelden.

Deze brief is één van Paulus' gevangenschapsbrieven. Hij is geschreven door twee 'slaven', dienende mannen: '*Paulus en Timotheus, dienstknechten (lett.: slaven) van Christus Jezus*'. Het gaat over dienstbetoon, tot Zijn eer zijn op de plaats waar Hij ons zet: te midden van andere leden van de gemeente, het lichaam van Christus.

Willen wij dienen? Tot Zijn eer zijn? De apostel wijst ons daarin de weg om te wandelen. Hij plaatst er a.h.w. vlaggen langs, die ons dat bewust maken.

Het gaat om dienstbetoon – '*Verblijdt u in de Here te allen tijde! Wederom zal ik zeggen: Verblijdt u!*' (4:4). Ja, in zwakheid en lijden, falend en een ander benijdend, twist zoekend, enz. – maar in alles Zijn nabijheid weten, in ootmoedige gezindheid, niet opgelegd van buiten, niet van plastic – maar groeiend van binnenuit, door tranen in, omdat wij ons bewust zijn: wat er staat, en: wie Hij is.

Zie Bijlage 1 *Handelingen 16:6:40 – Paulus in Filippi*

I/Inleidend – Filippenzen 2:3-8

Wat is onze gezindheid (Gr. *phroneo*, = manier van denken)? Al lezend en bestuderend wat Paulus hierover zegt, krijg je een beter begrip van de vertrouwelijke omgang tussen iedere gelovige en de Heer.

Bij deze brief van Paulus gaat om dienstbetoon. Hoe gaan gelovigen met elkaar om?

Filippenzen 2:3 is de eerste vlag, die wij planten. *'doch in ootmoedigheid (Gr. tapeinophrosune – ootmoedige gezindheid) achte de een de ander uitnemender (superieur) dan zichzelf, ...'* Daar zit in: ootmoedigheid, dat 'dicht bij de grond' betekent. Paulus zegt, dat gelovigen een juiste mening over zichzelf moeten hebben. Die komt voort uit een gezindheid die ootmoedig is, 'laag'.

Het eerste voorbeeld

Zowel het eerste voorbeeld (Christus - 2:6-11) als het vierde (Paulus – 3:4-19) worden voorafgegaan door aansporingen. Bij beiden wordt opgesomd wat ieder van hen opgaf en wat daardoor gewonnen werd.

Laten wij kijken naar hetgeen Christus' ontlediging inhield.

'Die, in de gestalte Gods zijnde,

1. het Gode gelijk zijn niet als een roof heeft geacht,

2. maar Zichzelf ontledigd heeft,

3. en de gestalte van een dienstknecht heeft aangenomen,

4. en aan de mensen gelijk geworden is.

5. En, in zijn uiterlijk als een mens bevonden, heeft Hij zich vernederd,

6. en is gehoorzaam geworden tot de dood,

7. tot de dood, ja tot de dood des kruises'.

Nadat de ontlediging het dieptepunt bereikte, wordt de verhoging beschreven. Net als de ontlediging begint deze met God.

'Daarom heeft God ook

1. Hem uitermate verhoogd

2. en Hem de naam boven alle naam geschonken,

3. opdat in de naam van Jezus zich alle knie zou buigen

4. van hen die in de hemel zijn

5. en die op de aarde zijn

6. en die onder de aarde zijn,

7. en alle tong zou belijden (Rom.14:11): Jezus Christus is Here, tot eer van God, de Vader!'

Wij nemen als voorbeeld de gezindheid van de Heer: *'Laat die gezindheid in jullie zijn, die ook in Christus Jezus was'.* (2:5) Die gezindheid dient in een gelovige gevormd te worden. Daarvoor moet deze zich willen onderschikken aan het proces, dat God inzet om diens gezindheid te vormen. Daarvoor neemt Hij de tijd.

'Laat die gezindheid...' Het gaat om de praktijk, om het leven. Gelovigen kunnen dat niet zelf. Dat is iets wat God in hen ontwikkelt. Het moet van Hem komen. En in dat leven, met al zijn problemen en pijn, voltrekt zich een verandering in houding en benadering van het leven. Het is met beide benen staan in de modder van het leven, in hitte en kou, in zonneschijn en regen, in alle

omstandigheden. Zaken van de wereld hebben niet meer, steeds minder waarde dan zij eerst voor ons hadden.

Door aandacht te besteden aan de woorden die Paulus er omheen zet, dus: het tekstverband, komen wij de gezindheid van de Heer op het spoor.

In Filippenzen 2:6-8 komen wij het begrip ontledigen/ledigen (Gr. kenoo) tegen. - *'Maar Zichzelf ontledigd heeft'*. Dat slaat op de weg, die Hij gaat. Eigenlijk is het de letterlijke vertaling van Jesaja 53:12 - *'Omdat Hij zijn leven (lett.: zijn ziel) heeft uitgegoten in de dood'*. De Heer heeft zijn ziel *uitgegoten*. Vgl. Hij gaf Zichzelf weg. Hij gaf Zijn positie, status, heerlijkheid op.

Heb je geen leven? Kom maar, Ik breng je bij Vader. Hij wilde niets *zijn*, niets *hebben*. Jezus neemt de mensen mee naar de Vader. Dat is ook het wezen van het geloof: je laten meenemen naar Vader.

- *'De gestalte van een dienstknecht aangenomen'* (vs.7). Welke gestalte? Die van een knecht! Weer klinkt Jesaja 53:11b-12, waar het gaat over de *'knecht (a.v.: slaaf) des Heren'*.

Vgl. Mozes, die verkoos bij zijn volk te zijn i.p.v. aan het hof van de Farao. Hij zag hun lasten en ging uit naar zijn broeders.

- *'En aan de mensen gelijk geworden'* - Hij deelde hun lot. Voor Hem moest geen uitzondering gemaakt worden.

- *'Hij heeft Zich vernederd en is gehoorzaam geworden tot de dood, ja, tot de dood des kruises'* (vs.8). Hij heeft Zich vernederd: Hij heeft zijn plaats ingenomen naast de minste. Hier staat weer zo'n woord, waar een vlag bij gezet moet worden - *'Hij verootmoedigde zichzelf'* (Gr.: tapeinoo - dicht bij de grond, neder). Vgl. de lofzang van Maria/Miriam - *'Hij heeft omgezien naar de nederheid van zijn dienstmaagd'*. Wat deed Christus? Hij zette zijn persoonlijke belangen opzij voor anderen. Zo zouden gelovigen die deze brief lezen en leven ook dienen te handelen, zó zouden wij onze belangen ...

Het is geen kwestie van laag voelen, maar laag zitten. Nederigheid zit in de gevoelssfeer: jezelf gering achten. De Heer nam zijn plaats in bij de geringen. *Nederigheid* - dan zit je gauw bij gewilde nederigheid. Daar kan heel makkelijk hoogmoed onder schuilgaan. De Heer koos partij voor de geringen, voor hen die buiten de prijzen vallen, de verbrokenen van hart. Dat is: bukken om iemand te helpen, misschien iemands schoenen vastmaken, enz.

Paulus zegt, dat wij in de omgang met elkaar diezelfde *ootmoedige gezindheid* als de Heer zouden moeten vertonen. In onze omgang met Hem en met het woord, in alle situaties Hem zoekend en Hem nabij wetend, groeit in ons een benadering die materiële zaken een niet te belangrijke plaats in ons leven geeft, die het belang van anderen boven die van onszelf plaatst.

Het maakt een einde aan ons aandringen en volhouden om zaken naar onze eisen te laten verlopen. Wij gaan dienen. Hij ontwikkelt in ons die *'ootmoedige gezindheid'*, zeg maar: het voornaamste ingrediënt bij dienende gelovigen.

'Hij is gehoorzaam geworden tot de dood'. A.v.: Hij heeft gehoor gegeven tot de dood. Dat is actief - Hij had de volle aandacht voor mensen, was één en al oor voor hen. Vgl. gehoorzaamheid is op zich nog geen deugd, wel wegblijven uit de

sfeer van Befehl ist Befehl. Dat kan puur demonisch zijn. Vgl. in dit verband Luc. 22:43.

'tot de dood des kruises' - voor veel gelovigen is het kruis een gewijd symbool. Wij realiseren ons vandaag de dag amper wat het noemen of denken aan een kruis bij de mensen in die tijd opriep. Vgl. Gal.3:13. Het was niet iets waaraan men wilde denken, laat staan erover spreken. Gal.6:14 draait het om: het gaat niet om wat wij ervan vinden en erover denken, maar om wat het kruis uitwerkt!

'en alle tong zou belijden'

Lezen Fil.2:9-11. Dat *'belijden'* – is dat een afgedwongen belijden, iets dat moet, of: is het vrijwillig?

Om daar goed zicht op te krijgen, slaan wij eerst Psalm 66:3 op. Veinzen is andere gevoelens laten blijken dan die men heeft, dus: doen alsof. Iemand *'veinzend hulde brengen'* is iemand hulde brengen, die niet echt is. Men heeft dan wel een glimlach op het gezicht, maar de binnenkant ziet er anders uit. Staat dat er?

'Veinzen' is de vertaling van het Hebreeuwse *kachasj*. Dat kun je vertalen met vermageren (denk dan aan alles waarmee een mens zich dik maakt, gaat eraf, alle bluf en prestige, de mens wordt weer echt mens) en met verloochenen. Zij zullen breken met wat zij waren en wat ze deden.

Als je Psalm 66:3 zo vertaalt, wordt het vers positief. Dan sluit vs.4 er ook mooi bij aan. Dan doet heel de aarde mee in die lofzang. Lees Joh.4:23. Dat is werkelijk Hem aanbidden.

Dát klinkt voluit in Fil.2:9-11 en loopt uit op *'Tot eer van God, de Vader'*. Als er iets over de Heer beleden wordt, is het dit wel! Wordt Hij geëerd, dan wordt de Vader verheerlijkt!

Jezus is Heer' (vs.11). Vgl. hierbij Rom.10:9;1 Cor.8:6 + 12:3. *'Heer'* (Grieks: kurios, Aramees kiri (mijn heer). Zo wordt Abraham genoemd door de koning van Sodom. Ook de Romeinse keizer werd zo aangesproken.

Dat *'belijden'* van vers 10 is *exomologeō*. Dat is niet tandenknarsend, niet gedwongen, niet tegen wil en dank, maar het komt, ongedwongen, recht uit het hart. Vgl. Jes.45:22-23. Daar al verklaarde de God van Israël, dat Zijn plan daarheen gaat. Paulus haalt deze woorden aan en zegt: *'in de naam van Jezus'*. Het is de overmacht van Zijn liefde, waardoor die mens zijn knie buigt. Niet door macht, niet door geweld, maar door liefde

Filippenzen 3

Vers 8-16 is het tekstverband van vers 17-21, waar het thema 2008 staat.

3:7,8

Vers 7 is het schakelvers tussen 3:1-7 en 3:8-16.

Het tijdsaspect is van belang: wat voor Paulus winst *was*, bekijkt hij nu anders, in het licht van God.

Het woord *hegeomai* ('achten') komt zeker zes keer voor in deze brief: 2:3, 6, 25; 3:7, 8, 8.

We zien dan twee groepen:

1. Dit 'achten' ten behoeve van anderen
2. Dit 'achten' door Christus zelf en door de apostel.

A) 2:3 Het belangrijker achten van dat wat de anderen betreft

B) Christus' houding tot de vroegere positie van het aan God gelijk zijn

A) 2:25 Het belangrijk achten van de nood van de Filippenzen

B) 3:7,8,8 Paulus' houding tot wat hij vroeger erg waardeerde onder de wet

In Hebr. 11 komt dit woord ook zes keer voor. Opvallende overeenkomst met Filippenzen.

Een mooi voorbeeld is ook Mozes, zoals staat in Hebr. 11:24-26. Hij *heeft* de schande van Christus groter rijkdom *geacht* dan de rijkdom van Egypte.

Zowel bij Mozes als bij Paulus zien wij dezelfde gezindheid naar voren komen.

Deze bijzondere parallel is op verschillende punten aan te geven:

Vraag evt hierbij: Wat liet Christus zelf achter? En wat won Hij ermee?

Mozes	Liet rijkdom van Egypte achter voor de rijkdom van Christus	Resultaat: Winst
Paulus	Liet de voorrechten en de gerechtigheid van de wet binnen het Jodendom achter zich voor Christus	Resultaat: Winst
Wij	Laten voorrecht/rijkdom/aardse achter ons voor Christus	Resultaat: Winst

NB: Paulus stelt het in vers 7: welke dingen mij winst waren → omwille van Christus! Schade geacht.

Schade betekent vanuit het Grieks ook: nadeel, of verlies. In het licht van Christus Jezus ziet dat wat voorheen voordeel of winst (voor de oude mens) was, er ineens als nadeel of verlies uit. En dan wil je het graag kwijt, het drukt anders als ballast op de gelovige, die de race rent.

Natuurlijk gaat het om een *relatie*: Paulus – Christus. Zo ook wij.

* Bedenk eens wat die relatie die jij met Hem hebt, betekent voor je relaties met andere mensen, die je in het dagelijks leven ontmoet.

Vers 8: Wij zien hier versterkend:

vers 7

Wat/welke dingen (ook maar)
Christus

wil
schade achten

Vers 8

Al wat
De overtreffende kennis van
Christus Jezus, mijn Heer
wiens wil
schade rekenen en drek/afval achten

Het grote doel staat aan het slot van vers 8: 'opdat ik Christus moge winnen'

Het woord 'schade' (*zemian*) komt ook voor in Hand.27:10,21 waar het schip waarin Paulus was, averij, schade opliep door de storm. Hij zal eraan gedacht hebben, toen hij dit schreef.

Het werkwoord (*zemioo*) komt voor in Mattheüs 16:26, de ziel 'verliezen', 'schaden'. En in 1 Corinthiërs 3:15, de *bema*, aan het werk dat hout, hooi en stro is, zal schade geleden worden, het verbrandt. Het is beter het nu als schade te achten, dan het bij de *bema* te verliezen.

Het is een groot verschil tussen iets *over* iemand te weten en iemand zelf *werkelijk kennen*.

In het Hebreeuws het werkwoord 'Jada', dat met (be)kennen, gemeenschap, te maken heeft; kennen met het hart, met iets/iemand vertrouwd zijn, en dat draagt ook vrucht in het leven.

Paulus spreekt hier over Hem zelf kennen door geloof, de dagelijkse omgang met Hem, niet zozeer feiten over Hem kennen.

Er was sinds de roeping van Saulus een innige band tussen Christus en hem ontstaan, die steeds hechter en dieper werd. Het nam zijn hele leven in beslag. Denk aan Joh.17 'dit is het eonische leven, dat zij U *kennen*, de enige waarachtige God en Hem die door U gezonden is, Jezus Christus'.

Bij het woord 'drek' (SV), Grieks *skubalon*, verwijst hij naar wat voor de honden geworpen wordt en daarmee naar 3:2 'de honden' (*kunas*). Eens had hij als trotse farizeeër de gojim 'honden' genoemd, die dan de kruimels die van Israëls tafel vielen, mochten opeten. (Vergelijk Mattheus 15:21-28, vers 26,27 in het bijzonder). Hij wees het jудаïstische van zijn voorvaders en hemzelf (als Saulus) af, en achtte *dat* nu als afval wat voor de (straat)honden bestemd is! Hier blijkt de veranderde gezindheid, dezelfde als die van Christus Jezus (Fil.2:5-11) is. Grondbegrip is: laag (*tapeinos*). Geen nederigheid in de gevoelsfeer ('ik ben niets' of 'ik ben als een deurmat'), maar bewust de mens op het oog hebben, opzoeken, naast hen staan, zoals de Heer de verschoppelingen van de maatschappij bewust opzocht en zich niet te goed voor hen achtte.

Alles wat Paulus eens van hoge waarde achtte, bleek in het licht van Christus waardeloos te zijn. Hij keek met andere ogen! *Hij wil Christus winnen!* Het hoe en waarom ervan zegt hij in zeven punten.

1. 'in Hem gevonden worde, niet een eigen gerechtigheid, uit de wet, te hebben, maar de gerechtigheid, die door het geloof van Christus is, de gerechtigheid uit God door/op grond van geloof'
2. 'dat ik Hem kenne'
3. 'en de kracht van Zijn opstanding'

4. 'en de gemeenschap van Zijn lijden'
5. 'gelijkvormig wordend aan Zijn dood'
6. 'indien ik op enige wijze mag komen tot de uitopstanding uit de doden'
7. 'ons domein is in de hemelen'

Christus winnen heeft niet met de redding bij aanvang te maken (het tot geloof komen), Christus roept de gelovigen, die al onderweg zijn, dat zij hun redding *uitwerken* (Fil.2:12) in het leven van elke dag. Filippenzen gaat van a tot z over de *wandel* van de gelovige. Later, in hoofdstuk 3, gebruikt Paulus het beeld van een race in de renbaan (atletiek), zoals hij vaker doet, als het gaat om dienstbe-
toon met het oog op de prijs of de beloning (1 Cor.9:24-27).

Christus winnen was niet zomaar iets in Paulus' leven; het kostte hem heel wat, alles. Alles wat eens winst was, heeft hij schade geacht. Hij verloor alles, maar ontving er veel meer voor terug! Paulus sprak over dat verlies zonder zelf-medelijden. Alles wat met 'zelf' te maken heeft, was onbelangrijk geworden voor de apostel; het is mede-gekruisigd met Christus. (Denk aan: zelf-medelijden, zelf-rechtvaardiging, zelf-vertrouwen, zelf-redzaamheid, zelf-zucht, etcetera, het is alles met Christus mee aan het kruis genageld). Vergelijk: het 'niet meer ik, maar Christus leeft in mij' (Galaten 2:20). Hij vond zichzelf terug in Christus!

'Christus winnen' wijst ook op Hem als *beloner* (zie Mozes, eerder genoemd).

3:9

1. Hem als beloner kennen, betekent allereerst '*in Hem gevonden word*'. Het bekleed zijn met de gerechtigheid van God betekent: géén veroordeling door God, door Christus, door mensen, door de tegenwerker (ook wel 'de aankla-ger' genoemd) of wie dan ook (Rom.8:33-35). Op het ere-podium (*bema*) hebben wij dat als basis. Wij zijn al bekleed met Gods gerechtigheid door het geloof van Christus; Jesaja spreekt van dat bekleed zijn met het oog op de toekomst van Israël in 61:10.

3:10

2. *Om Hem te kennen* is geen theorie. Paulus wist het uit ervaring. Christus dieper leren kennen duurt de rest van het geloofsleven tot aan de dood, of tot de bazuin Gods klinkt. Het is een dieper leren kennen van dag tot dag in de wandel met Hem en door Hem en gericht op Hem. De volgende vier zinnen werken dit verder uit en geven de diepe betekenis ervan. De tragiek van het volk Israël lezen wij in Jesaja 1:3; Zijn eigen volk kende (Jada, HB) Hem (Jahweh) niet eens!

Het kennen van Hem, Christus, kleurt ons hele leven, en geeft een innige, warme band met Hem aan. Het gaat om dankbaarheid en toewijding aan Hem, die ons liefheeft. 'De kennis van Christus Jezus, *mijn Heer*' (vers 8), drukt die innige band van liefde uit.

In vers 10-12 (de volgende 4 punten uit het rijtje van de 7) vormt een nadere uitwerking van het 'Hem leren kennen'. Het wordt ontwikkeld door de woorden 'kracht' (*dunamis*) en 'gemeenschap' (*koinonia*).

3. *Christus* is de verheerlijkte, zittend aan de rechterhand van God, boven. Niet voor niets eindigt Filippenzen 2:5-11 met Zijn verhoging! Het geeft richting aan onze gezindheid; naar de hemelen, ons (hemels) burger zijn, *politeuo* (Fil.1:27).

Wij kennen Christus niet naar het vlees, in navolging van Paulus (2 Corinthiërs 5:16), niet zoals Hij op aarde wandelde, wél in de *gezindheid* van de Heer! Paulus strekte zich uit, in zijn leven van alledag, de opstandingskracht van Christus te *ervaren*.

Deze kracht was ook wezenlijk deel van zijn gebed in Efeziërs 1:19-23. Dit is de *kracht* die nodig is tot de actieve *dienst*. Ook in Filippiëzen 4:13 spreekt de apostel van die kracht.

Het is de grote gerichtheid van de apostel die door de hele brief heen spreekt, alles op Hem gericht, niet op de aardse dingen, die zo makkelijk kunnen afleiden! Er is zoveel wat belangrijk, leuk, interessant enzovoorts *lijkt*, maar het zijn allemaal afleidingstactieken van de wereld, het vlees en de tegenwerker, onze drie grote vijanden. Zij willen de werking van de *kracht* van Zijn opstanding blokkeren.

4. *De gemeenschap van Zijn lijden*. Dat is natuurlijk niet ook letterlijk gegeteld en/of gekruisigd worden, zoals sommigen dat aan zich laten doen rondom Pasen. Het woord *koinonia* = gemeenschap, duidt op de nauwe verbinding tussen het lijden van de Heer en dat van de apostel (2 Corinthiërs 11:23-28). Hij kon naar waarheid zeggen, dat hij dagelijks 'het sterven van de Heer Jezus' met zich meedroeg (2 Corinthiërs 4:10). Dat is het in de dagelijkse praktijk afsterven van de oude mens. De Heer had hem bij aanvang al op dat lijden gewezen (Hand. 9:16); zie ook het getuigenis in Kolossenzen 1:24. Paulus droeg dit lijden zelfs met blijdschap! Dat is ook een sleutelwoord in Filippiëzen: de vreugde, de blijdschap, vreugde hebben, in dienst en het lijden, dat met die dienst gepaard gaat.

Het pad van een gelovige zal hoe dan ook met lijden gepaard gaan, door lijden tot heerlijkheid! Dat is geen gemakkelijke weg, moeilijk, bezaaid met dorens en distels, mensen kunnen je aardig prikk(el)en. Maar de belofte is, dat de Heer nabij is (Filippiëzen 4:5)! En dat Hij kracht geeft naar de mate van lijden (1 Corinthiërs 10:13). En dat geeft ons blijdschap en vreugde. Merk op, dat *de kracht van Zijn opstanding* genoemd wordt vóór dit lijden; die kracht hebben wij in dat lijden hard nodig!

5. *Gelijkvormig wordend aan Zijn dood* is het gevolg van het lijden. Hiervoor ligt in Romeinen 6 de belangrijke basis. Ook daar gaat het om de *wandel* van de gelovige van alledag. Het spreekt van de *eenwording met Christus in Zijn dood, begrafenis en opstanding*. Dit is op Golgotha gebeurd, en het gaat om het actieve *geloven en rekenen* (6:8, 11) in het dagelijkse bestaan, zodat de dagelijkse ervaring die van Romeinen 6:12-21 wordt.

Dat is: alle leden van het menselijk lichaam dagelijks, op aarde nog, bezig in de dienst aan God en Zijn gerechtigheid. Dat doet eonisch leven ervaren. Er ligt een rijke beloning in dat nieuwe leven wérkelijk uitleven. De zonde geeft maar een bedenkelijk loon: de dood, gebroken relatie met God.

Genadegeschenk van God voor ons nu is eonisch leven, leven met hoge kwaliteit. Een leven dat bol staat van actief leven voor Hem, waar we ook zijn; het is altijd en overal: dienst aan Hem. Dus: thuis, in je werksituatie, op school, in het verkeer, altijd en overal staat de gelovige in Zijn dienst! Iedereen is 'fulltimer in de dienst van de Heer' of 'staat altijd in het evangelie'. Elke dag brengt beproe-

vingen en verleidingen met zich mee; die kunnen alleen 'succesvol' tegemoet getreden worden door de kracht, die de dood overwint én een dagelijks in de praktijk dood-zijn voor alles wat niet naar de wil van de Heer is. (Efeziërs 5: 14-17). Dankbaar leven voor wat Hij gaf en geeft, elke dag weer. Dat betekent totaal dood-zijn aangaande de oude mens, dood voor de zonde, en volop de nieuwe uitleven.

3:11

6. *Of ik, hoe ook maar, zou komen tot de uitopstanding uit de doden.* Een zin die al veel gedachten heeft opgeleverd. De een denkt hier aan een algemene opstanding; de ander denkt aan een zeer bijzondere opstanding, een soort verborgen opstanding voor een zeer selecte groep die aan speciale voorwaarden moet voldoen (elite-denken). De oplossing voor alle uitleggings-problemen is eenvoudig: zoals in heel Filippenzen gaat het ook hier om de wandel, het praktische geloofsleven. Het tekstverband wijst dat uit. Paulus begint hoofdstuk 3 met de dingen waarop hij zich had kunnen beroemen. Maar dan schrijft hij naar een toppunt toe, waar het om zijn vroegere *wandel* in het Judaïsme gaat, in vers 6.

Ook het onmiddellijke vervolg (vers 12-16) wijst uit, dat het om praktijk gaat. Bovendien spreekt de apostel in Efeziërs en Kolossenzen *nergens* over een speciale uitopstanding voor een elite uit de gemeente. Het staat lijnrecht tegen-over het gezamenlijke, gemeenschappelijke en gelijktijdige van 1 Tessalonicenzen 4:13-18. Het gaat hier in Filippenzen 3 niet om een letterlijke, lichamelijke opstanding, maar om de *kracht* van de opstanding nu te ervaren!

Dit is een hoogtepunt in zijn betoog: in het leven van alledag de opstandings-*kracht* van Christus ervaren als een doorlopend gebeuren! Daar strekte hij zich naar uit, maar ook hij moest erkennen, dat dat toen (nog) niet het geval was. Zo zal het wel in de levendmaking zijn; *dán* zullen alle gelovigen voor altijd ononderbroken die volle *kracht* van Zijn opstanding ervaren en daardoor wandelen.

3:12

Vers 12-16 (Vers 12-19 kun je als een lang tussenstuk zien). *Niet dat ik het al verkregen heb, of al volkomen (tamiem, HB) ben;* een duidelijke tussenzin waarin hij het onvolkomene van zijn aardse bestaan toont in alle eerlijkheid. Het bemoedigt ons ook, dat Paulus ook gewoon *mens* was. De ervaring van vers 7-11 was bij hem kennelijk niet ononderbroken aanwezig. Dat kon ook niet, want het zal pas onze blijvende ervaring zijn als wij levendgemaakt zijn bij de bazuin Gods van 1 Tessalonicenzen 4.

Dan komt hij met een bekend (zie ook 1 Corinthiërs 9:24-27; Galaten 5:7; Hebreeënen 12:1,2) voorbeeld uit de atletiek; de renbaan. (Vergelijk het samen strijden (*sunathleo*) in 1:27). Hij jaagt (*dioko*: werkwoord, dat intensiteit uitdrukt) ernaar. Jagen, rennen, alsof je de eerste prijs wil behalen. Zoals de atleten zich dagelijks bezig houden met die race en *zó* trainen dat zij 1^e kunnen worden, *zó* is het ook bij gelovigen een dagelijks zich bezig houden met die race en er alles aan doen (geestelijk leven doen groeien, geordendheid, discipline) om als het ware 1^e te kunnen worden als de prijsuitreiking bij de bema ('rechterstoel' als woord vermijden!) van Christus, het erepodium, plaatsvindt. Het valt op, hoe regelmatig de apostel in zijn brieven daarvan spreekt.

Filippenzen: 1:6 'de dag van Jezus Christus'
Filippenzen: 1:10 'de dag van Christus'
Filippenzen: 2:16 'de dag van Christus'
Filippenzen: 3:14 'de prijs van de roeping van God boven'

En dit kan aangevuld worden met vele teksten uit zijn brieven, waaruit blijkt, dat hij voortdurend rekende met de beoordeling door Christus bij de bema. Als gelovigen staan wij daar vermoedelijk niet zo vaak bij stil. Rekenen wij er zo regelmatig als de apostel zelf mee?

Beïnvloedt de dag van Christus straks onze wandel nu, vandaag?

Paulus joeg zó, dat hij de prijs kan 'grijpen'. En hij was zich bewust, dat hij ook door Christus daarvoor gegrepen was. Waar grijpen wij naar in ons leven? Zo geestelijk als Paulus? Of nog allerlei vleselijk/materiële dingen? De tijd is kort (1 Corinthiërs 7:29-31). Het is de lichte last van de verdrukking voor een ogenblik (2 Corinthiërs 4:17-19).

3:13

Paulus' nuchterheid was, dat hij onder ogen zag, ermee rekende, dat hij het nog niet gegrepen had. Hij was er nog niet. Dat is een zeker 'spanningsveld': wij zijn al in de hemel in Christus gezet, dus wij zijn er (geestelijk) al. Tegelijkertijd zijn wij daar (lijfelijk) nog niet, maar lopen wij met onze voeten op deze aarde rond. Ook die bijzondere ervaring, die alle leden van het lichaam van Christus zullen meemaken in de levendmaking, was nog niet zijn deel, hoewel hij zich wel ernaar uitstreckte. Hij liet zich niet ontmoedigen door omstandigheden of teleurstellende ervaringen. Er was veel, dat hem had kunnen ontmoedigen. Toch vatte hij elke keer moed door zijn verwachting: samen met Christus te zijn (Filippenzen 1:23)!

3:14

Paulus was op één (ding) gericht. Het Engels noemt dat heel mooi 'single-minded'; met je hele bestaan, je hele zijn, op maar één ding gericht. Een sporter is gericht op de overwinning en zet daar alles voor opzij. Het hele jaar trainen bijvoorbeeld schaatsers om in een paar maanden de prijzen te kunnen winnen. Altijd gedisciplineerd leven, in alles rekening houden met wat je wilt bereiken. Je hele denken wordt er door in beslag genomen. Leven voor dat ene, die 1^e plaats op dat podium.

Zo ook Paulus als ons voorbeeld: helemaal, in alles gericht op Christus, zijn Heer, zijn Leven (Filippenzen 1:21, Kolossenzen 3:4)! Anderen, die in een team spelen (en dat is in de gemeente ook zo), spelen allemaal op dat ene gericht: kampioen worden, die 1e prijs pakken. Dan is het zo, dat je het voor elkaar opneemt, extra inspanst als de ander even tekort komt, eensgezind bent (Filippenzen 2:1-4), dezelfde liefde hebt, één van ziel en gezind bent op het ene, etcetera.

Vergetend wat achter mij is, maar mij uitstrekkend naar wat voor mij is. De tussenzin is heel belangrijk! Dit is ook *de gouden regel* voor hem, die de hand aan de ploeg slaat (Lucas 9:62).

Niet achterom kijken, maar vooruit! Dat is ook in 1 Corinthiërs 9:10 zo, de ploeger ploegt in verwachting, ook al moet hij geduld hebben tot de oogst

gekomen is. Wij leven niet meer in een agrarische, maar in een getechnologiseerde en geïndustrialiseerde samenleving. De echte boeren zullen de principes uit de Bijbel direct herkennen.

Daardoor is het voor ons niet altijd direct duidelijk, maar vergt het tijd om erover na te denken. Het vergt tijd, geduld, maar de oogst komt. Wij 'ploegen' ook in verwachting van een grootse toekomst. Het zal niet verkeerd aflopen, maar goed. Met die heerlijke toekomst voor ogen ploegen we rechte voren. Zie ook: Jakobus 5:7; 2 Timotheüs 2:6.

We vergeten wat achter ons is (de Israëlieten deden dat niet: Numeri 11:4-6; 14:3,4), wij willen geen gebondenheid van en aan het vlees meer. En het verleden kan, al terugkijkend, ons danig dwarszitten. Allerlei (nare) herinneringen, ze kunnen ons zelfs verlammen. Wij kunnen dat –als het verleden ons dwars zit- in gebed brengen bij de Heer, en zo in een proces dat leren vergeten, terwijl we tot ons laten doordringen, dat werkelijk alles in Zijn hand is, en Hij het ten diepste bedoelde in ons leven om het uit te werken tot Zijn eer.

In het '*mij uitstrekkend naar wat voor mij is*' zit de positieve gespannenheid om werkelijk die prijs te bemachtigen en in ontvangst te nemen. Het vergt de uiterste inspanningen. (Een iets zwakker woord, dat ook *uitstrekken* betekent, staat in 1 Petrus 1:22 en 4:8, in beide gevallen met 'bestendig' vertaald). Zoals een atleet, die de 100 meter loopt op het laatst zich nog uitstrekt om net 1/100 van een seconde eerder te zijn dan de concurrentie. Het gaat hier om de gelovige, die zich bewust is van Gods roeping boven in Christus Jezus. En jaagt ernaar, om de prijs straks in ontvangst te nemen. Het gaat volledig om de wandel.

Jaag ik overeenkomstig het doel, naar de prijs van Gods roeping boven, in Christus Jezus.

Paulus joeg in harmonie met het doel: de verheerlijking van God, de Vader, naar (letterlijk: naar-binnen) de prijs (*brabeion*) van de roeping Gods. Let op dat het hier gaat om de prijs, *die verbonden is met* Gods roeping boven, in Christus Jezus. Dus niet: die prijs *is* Gods roeping, maar heeft ermee te maken.

Gods roeping boven in Christus Jezus spreekt van de geestelijke positie of status van *alle* gelovigen. Maar *het jagen naar de prijs* spreekt van de wandel en het dienstbetoon van de gelovigen. Die *prijs* (Grieks: *brabeion*) werd door een arbiter of scheidsrechter uitgedeeld. Christus zelf zal straks de prijzen uitdelen als de arbiter (*ho brabeus*).

Dus: was een waardige wandel niet of nauwelijks aanwezig, was er niet of nauwelijks dienstbetoon bij een gelovige, dan zal de prijs of de beloning anders uitvallen dan die bij een gelovige (zoals Paulus, Timotheüs, Epafraas of Epafroditus), die wél gerend heeft in de renbaan in grote inspanningen in wandel en dienstbetoon voor Hem. (Vergelijk het verschil bij goud, zilver, kostbare stenen en hout, hooi en stro in 1 Corinthiërs 3:10-15).

3:15

Het woord *gezind zijn* (*phroneo*), komt regelmatig in deze brief terug: 1:7, 2:2, 2:2, 2:5, 3:15, 3:15, 3:16, 3:19, 4:2, 4:10, 4:10.

Het heeft te maken met *geneigd zijn* (= grondbetekenis), een *grondhouding*

hebben, een gericht zijn op. Zij, die gerijpt zijn in het geloof, vertonen deze gezindheid. Welke? Die van vers 14. Helemaal gericht op, jagen naar (niet in vleselijke wedijver of streverigheid) de prijs. Dus: levend in de *kracht* van Zijn opstanding, zó jagen naar die prijs. De oude mens is dan helemaal op de achtergrond geraakt en speelt nagenoeg geen rol meer. Dat is het ideaal voor nu wat hier naar voren komt.

De fijne belofte is, dat God duidelijk zal maken hoe dat is en werkt op de punten waarin gelovigen nog anders(oortig) gezind zijn! Bij andersoortig gezind zijn, kun je onder andere denken aan gelovigen, die wellicht de wet en dat soort zaken nog belangrijk achten. Bij voorbeeld in de voedselkeuze (kosjer eten), het vieren van dagen en dergelijke (sjabbat, zondag), de aardse dingen (zo breed mogelijk gesproken, zie vers 19). Wij bidden voor elkaar (vergelijk Filippenzen 1:19-11).

3:16

In dit vers komt, door het gebruik van de woorden 'vooruitgaan' (*phthano*) en 'richtsnoer' (*kanon*) en 'grondregels opvolgen' (*stoicheo*), denkend aan 'jagen' (3:12,14) en 'samen strijden' (1:27; 4:3, *sunathleo*), het beeld van de sportwedstrijd weer naar voren. Het woord 'richtsnoer' (staat ook in Galaten 6:16) heeft te maken met het op de atletiekbaan bekende vak waarin een renner moet lopen. Zodra die buiten de witte lijnen van het vak komt, volgt er diskwalificatie. Vandaar ook: 'grondregels opvolgen', het betekent rennen in de renbaan volgens de regels. Dan kun je denken aan 'de wet van Christus' (Galaten 6:2). Het is tegenstrijdig, maar het Grote Voorbeeld uit Filippenzen 2 was ootmoedig en had de belangen van anderen op het oog in plaats van eigenbelang. Hoe kan iemand een wedstrijd winnen door de ander uitnemender te achten dan zichzelf? Je zou eerder aan ellebogenwerk denken om de winst te behalen.

In deze geestelijke competitie gaat het niet aan, de zwakkere broeder met jouw ellebogen uit jou pad weg te werken, zodat jij.....belangrijk bent, en zo voorts. Het betekent eerder, jouw plaats en snelheid op te geven omdat je stopt om die ander weer op de been te helpen. Wij bevinden ons hier dan ook op 'de atletiekbaan van Gods genade' en passen zo 'de wet (torah) van Christus' toe.

Vergelijk hierbij (eventueel) het aansprekende voorbeeld van Hebreeënen 12:1,2, waarin hetzelfde beeld naar voren komt. Daar komt ook de *volharding* om de hoek kijken.

Zoals in een sportwedstrijd, let Christus daar bij ons op, of wij wel volgens de regels de strijd leveren. Anders lopen we het risico, gediskwalificeerd (*adokimos*, dus niet: weggeworpen (*apoballo*)) te worden (1 Corintheërs 9:27)! De voetangels en klemmen, die de tegenwerker neerzet, moeten ontweken worden.

Wij zullen allemaal met Christus *leven*, maar *niet* allemaal met Christus *regeren* (2 Timotheüs 2:11-13). Het *hele* lichaam van Christus wordt weggerukt bij de bazuin van God; ook de leden, die straks niet zullen meeregeren. Een onwaardige wandel leidt *niet* tot achterblijven op aarde als 'straf' als 1 Tessalonicenzen 4:13-18 plaatsvindt!*

*Het is belangrijk, dit laatste goed toe te lichten, want het punt van een

onwaardige wandel kan al snel leiden tot verkeerde gedachten bij de luisteraar, als gesproken wordt over 'diskwalificatie'. Er zijn verschillende leringen in omloop, die het weggerukt worden van de aarde bij de bazuin op de voorwaarde van een waardige wandel willen baseren. Deze leringen zijn in strijd met de overstromende genade, waaronder wij mogen leven (Romeinen 3:24; 5:21; 6:14; 11:6).

3:17

Samen navolgers

Opmerkelijk is dat paulus ons oproept gezamenlijk navolgers (sum-mimètai, gezamenlijk-nabootsers) van *hém* te worden.

Geeft hij niet te hoog op van zichzelf? Hij maakt zichzelf tot rolmodel voor navolging (1Cor.4:16 'wordt mijn mimètai, navolgers') en spreekt zelfs over *mijn* evangelie (Rom.2:16; 16:25; 2Tim.2:8) en *ons* evangelie (2Cor.4:3; 1Thess.1:5; 2Thess.2:14). Is dat niet pretentieus? Nee, want allereerst volgt Paulus zelf Christus na (1Cor.11:1). Overigens volgt hij Hem niet na in Zijn aardse bediening, maar in Zijn vernedering en ontlediging. (Zijn aardse leven vat hij samen met: 'Hij vernederde Zichzelf', 2:8)

Maar er is meer.

Een rolmodel is iemand aan wie je je, bewust of onbewust, spiegelt. Als kind vraag je er niet om, maar krijg je ze ongevraagd; jongeren kiezen ze bewust. Op die persoon wil je lijken, zó wil je leven. Is ons leven diep doortrokken van de wens om zo te leven als Paulus ons voorhoudt, of is ons geloofsenthoustiasme getemperd of wellicht zelfs geheel uitgedoofd door de ervaringen van het leven of door sleur?

let op hen

Paulus roept zelfs op nauwkeurig toe te zien op mensen die zó wandelen zoals zij hem tot voorbeeld (grieks: tupos) hebben. Dit nauwkeurig toezien (grieks: skopeo) of 'letten op' is van een andere aard dan het uitkijken (grieks: blepo) voor de honden uit vers 2. Dit woord 'toezien' verklaart ook waarom Paulus zichzelf zo vrijmoedig als voorbeeld presenteert. Het woordje 'doel' (grieks: skopos) uit vers 14 is van dezelfde woordfamilie. Het 'doel' is wat je, tijdens een wedstrijd, voortdurend *in het oog* (engels: *in scope*) moet houden, het is je *oogmerk*. Daar zit 'zien' in. Je moet er steeds op letten dat je de goede kant uitgaat, anders mis je de finish, de eindbestemming. Het doel, oogmerk dat Paulus ons voor ogen zet, is bij geen enkele andere apostel te vinden. Zij hebben een aards koninkrijk als 'einddoel' (grieks: telos) (vgl.1Petr.1:8-12) en wandelen met het *oog* daarop. Ons *oogmerk* is de prijs van Gods roeping boven, in Christus Jezus, een toekomst in heerlijkheid temidden van de hemelen.

Welk doel hebben wij eigenlijk voor ogen bij al ons handelen en wandelen? Wie zijn de mensen aan wie wij ons spiegelen? Welk doel streven *zij* dan na? Wegen de inspanningen die wij leveren wel op tegen het mogelijk geestelijk verlies dat wij lijden om aardse doelen te bereiken? Binden we ons misschien aan aardse zaken, terwijl die eigenlijk maar tijdelijk zijn?

zó wandelen

Paulus spreekt in Filippenzen steeds over wandel, het uitwerken van je redding in de praktijk (2:12). De wandel is voor gelovigen hun logische eredienst (Rom. 12:2). Daarin mogen zij dezelfde gezindheid hebben als Christus Jezus (Fil. 2:5-11). Alles in die wandel mag overeenstemmen met het einddoel. Wij mogen als gelovigen wandelen voor de goede werken, die God tevoren gereedmaakt. Er

is geen plaats voor eigen werken of eigen roem (Ef.2:9,10). In aardse, vleselijke zaken is geen winst te behalen; Paulus laat zien dat onze ware 'winst' in onze aardse wandel slechts 'in Christus' te vinden is (Ef.1 en 2:6-7) en wij al het aardse moeten verliezen, want vlees kan God niet behagen (Rom.8:8)

Ons lichaam stellen een levend, heilig, God welgevallig offer: dat is onze redelijke eredienst. Maar hoe werkt dat dan precies? Daarvoor moeten we kijken naar de offers in de Schrift. Kaïn (bet. 'verworven', doet denken aan eigen werk – redding door werken!) leeft van de zielloze opbrengst van de vervloekte aardbodem. Hij denkt door eigen inspanning de Schepper welgevallig te kunnen zijn. Abel ('ijdelheid') weet dat elke menselijke hulp ijdel is, tevergeefs.

De Schepper is de exclusieve Eigenaar van de aarde en al wat daarop is. Wij staan in het krijt bij Hem voor letterlijk alles wat wij 'bezitten'! Elke hap voedsel, elke slok drinken, elke teug lucht is van Hem.

Alles wat wij 'bezitten' komt uiteindelijk uit Zijn opslag! Zelfs onze lichamelijke en geestelijke mogelijkheden danken we aan Hem. Wat zou het vlees Hem geven? Het vlees is niet acceptabel voor God. Daarom kan ons leven slechts een Hem welgevallig offer zijn als wij totaal leren afzien van elke vorm van eigen werk of inbreng bij God en 'in Christus' zijn. Dan mogen we ons lichaam presenteren als offer. Dan is er, net als bij Abel, sprake van *geloof* (Hebr.11:4) i.p.v. *eigen werk*.

Aan geloof gaat horen vooraf. Adam en Eva moeten hun zoons verteld hebben dat de vijgenbladeren voor God niet voldeden. Dat Hij ze verving door kleding van huiden en dat voor toegang tot Hem de dood van een offerdier nodig was. Abel had dit begrepen en een dier geofferd; Kaïn, die hetzelfde moet hebben gehoord, geloofde dit blijkbaar niet. Hebben wij een Kaïn-(on)geloof of een Abel-geloof?

voorbeeld

Paulus presenteert zichzelf hier dus als één van de vier levende voorbeelden, 'model'mensen of 'rolmodellen'. Door op zijn wandel te letten en hem na te volgen, kunnen de Filippenzen leren God te dienen naar Zijn wil. Zo mogen zij hun leven 'modellieren' en gezamenlijk Paulus navolgen.

Mozes kreeg op de berg een voorbeeld, een **model** te zien van de tabernakel (Hebr.8:5 = Ex.25:40):

*'Zie nu toe, dat gij alles maakt naar het **model**, dat u daarvan op de berg getoond is'. (Hebr.8:5: 'zie toe, ... dat gij alles maakt naar het **voorbeeld**, dat u getoond werd op de berg') (Hand.7:44: '... dat hij (Mozes) haar moest maken naar het **voorbeeld**, dat hij gezien had')*

Hij moest ervoor zorgen dat de werkelijkheid in niets afweek van zijn model. In Paulus is ons, voor het dienen van God, ook een model gegeven dat wij mogen kopiëren. Ook hierbij gaat het om een aardse, tijdelijke woning van God: ons lichaam (2Cor.4:16-5:10).

En wat een voorbeeld! Niet alleen zag hij af van al zijn voorrechten in het vlees, hij liet zelfs iedere zekerheid die een mens kan opbouwen in zijn leven los. Hij durfde daar te gaan waar God hem zond, zonder enige garantie, ja, zelfs met de zekerheid van vervolgd te worden en gebrek of schipbreuk te zullen lijden! Hoeveel van onze zelf opgebouwde zekerheden, veiligstellingen durven wij in ons leven los te laten? Hoe meer een mens los kan laten, hoe meer hij op God leert vertrouwen! Hoe minder hij vastzit aan aardse aken, hoe intiemer de relatie met de hemelse Vader zal worden. Hoe sterk is ons vertrouwen in Hem?

3:18

vijanden van het kruis

Paradoxaal genoeg zijn de meeste van hen die vrienden van Christus zijn vijanden van zijn *kruis*. Zij zijn bereid afstand te nemen van hun zonden en het kwaad en Hem als Redder te aanvaarden. Maar zij willen geen afscheid nemen van hun goedheid of persoonlijke voorrechten en voordelen om alleen in Hem gevonden te worden. Wat zij niet beseffen is dat de manier waarop Christus stierf een eind maakt aan alles wat de mens in zichzelf is en kan. Maar zij willen zelf iets zijn. En dat maakt ze tot tegenwerkers van het kruis. Onder een mantel van goedklinkende termen gaat hun ware houding schuil, en dat is er een van trots. Trots op hun afkomst, hun karakter of hun prestaties in het vlees. De gezindheid van het vlees is vijandschap tegen God, omdat het vlees zich niet onderschikt aan God (Rom.8:7). Het vlees is echter tezamen met Hem gekruisigd (Rom.6:6; Gal.2:20). Wij zijn slechts levend voor God *in Christus Jezus* (Rom. 6:11; Gal.2:20).

Toch kan en zal geen enkele vorm van vijandschap voor God standhouden. Ook de mensen die in hun wandel vijanden van het kruis zijn, zullen eens verzoend worden. God verzoent vijanden (Rom.5:10). Misschien is de jood nu nog vijand om onzentwil (Rom.11:28), maar ook hij zal verzoend worden. Vriendschap met de wereld in vijandschap tegen God (Jac.4:4), maar er zal een nieuwe schepping komen. In Psalm 110:1 (= Hebr.1:13 en 10:13) staat: '*Zet u aan mijn rechterhand, totdat Ik uw vijanden gemaakt heb tot een voetbank voor uw voeten*'. De laatste vijand die onttroond wordt is de dood (1Cor.15:26).

Hoe verdrietig is het niet, dat *velen* al in Paulus' dagen wandelden als vijanden van het kruis. In onze verworden tijd is hun aantal explosief gestegen en is het eerder regel dan uitzondering dat gelovigen vijanden van het kruis zijn. Het kruis betekent het failliet van je zelf. Mensen die zelf willen bijdragen aan hun redding kunnen niet accepteren dat is daar geen plaats voor.

In sommige geloofsgemeenschappen is 'eigen werk' zelfs tot onmisbaar onderdeel van het geloof gemaakt. De 'sacramenten' zijn daar gemaakt tot 'voertuigen van de genade'. Als je aan de sacramenten deelhebt (bijvoorbeeld aan de eucharistie), neem je letterlijk genade tot je. Zo kun je dan zelf bijdragen aan de hoeveelheid genade die je ontvangt. De Schrift verwerpt deze gedachte met kracht (Ef.2:7,8). Geen enkel ritueel kan ook maar in het minst bijdragen aan onze redding!

3:19

Hun voleinding is de ondergang (nl. van hun dienstbetoon)

Tragisch genoeg spreekt Paulus hier over gelovigen; ongelovigen zijn in het hele gedeelte niet in beeld. Slechts tegen de juiste achtergrond wordt duidelijk waarom Paulus dit zegt.

De brief gaat over *dienstbetoon*, niet over *redding*. Paulus heeft over de ongehoorzamen onder de gelovigen al gesproken als tegenstanders (1:28), als over *honden*, *slechte arbeiders* en *versnijdenis* (3:1). Blijkbaar was het daar al nodig de gelovigen met zulke harde termen wakker te schudden en te behoeden voor hun (zelf)bedrog en waan.

Hier klinkt een minstens even harde waarschuwing. Paulus waarschuwt ervoor dat alle dienst die wordt verricht onder invloed van het vlees zal worden vernietigd. Alle eigen-gerechtigheid moet verdwijnen. Want de voleinding ervan

is: verderf (1:28), vernietiging, ondergang. Misschien is het nu nog niet als verlies gerekend, maar het zal verbranden bij de bema, het erepodium van Christus (1Cor.3). Bij de uiteindelijke voleinding zal God niet slechts *in* allen zijn, maar Hij zal *Alles in allen* zijn.

Wat hier staat is slechts een momentopname op weg naar die voleinding. De ongelovige wordt daarop voorbereid door gericht. Maar de gelovige zou er nu al op moeten anticiperen in zijn dienstbetoon, door Christus te winnen en wel in zoverre als hij zichzelf verliest. Als hij dat niet doet, kan hij niets anders tegemoet zien dan de vernietiging van al zijn daden op de dag dat hij voor de bema van Christus staat, om uitbetaling te ontvangen voor alle praktijken door het lichaam verricht.

Daar zal dat als 'slecht' gerekend worden (2Cor.5:10). Als iemands werk verbrandt, zal het een *verlies* voor hem zijn, maar hijzelf zal niet *verloren* gaan, maar *gered* worden, als door vuur heen (1Cor.3:15; vuur loutert, zuivert).

Wat ook wij daar nog kwijt moeten raken is geen echt verlies. Slechts alles wat ons nog als vleeselijk aankleeft. Er is geen sprake van een gericht! Wij zijn nu al onbeschuldigbaar in Christus. Maar wat betreft onze daden van *nu* valt *dan* nog het een en ander recht te zetten. Dat zullen we ervaren als loutering, zuivering. Het kan niet anders dan dat dat tot grote dankbaarheid zal leiden: alles kwijt wat ons en onze broeders nog dwars zat!

hun god is het onderlijf

Deze sterke beeldspraak zet ons een vorm van afgoderij voor ogen die de bevrediging van het vlees zet in plaats van God, waar het ons dienstbetoon betreft. Waar moet je dan aan denken? Bijvoorbeeld de zogenaamde christelijke 'aanbeddingsdienst'. Die lijkt vaak meer gericht op zielse bevrediging dan op geestelijke opbouw. Is het Gods liefde en de heerlijkheid van Zijn Zoon die je aantrekken? Of gaat het om de 'special effects', de melodie, de aankleding en de geur (bv. wierook)?

Menige 'opwekking' was niet meer dan het bevredigen van sensatiezucht. Zo ook de laatste 'uitbraak van de geest' in de zogenaamde 'Lakelandrevival' in Florida, een 'genezingscampagne' van Todd Bentley waar uitbundig gelachen, gevallen, zelfs geblaft wordt in de geest, maar waar geen plaats is voor het Woord van God. (zie artikelen). Dit is op z'n best vlees, op z'n slechtst demonische bezetenheid.

hun heerlijkheid is in hun schande

Wij versieren onze gebouwen en sieren ons lichaam met kruizen. Dat is tegengesteld aan het kruis van Christus, want dat is het teken van de diepste schande en vernedering. Veel van de rituelen en kleding waar vrome mensen zich mee sieren zijn even tegengesteld aan het kruis van Christus.

In de context gaat het in het bijzonder over de punten die Paulus eerst als winst zag, maar later afschreef als verlies. Is de besnijdenis (letterlijk aan de buik, je schaamte!) je heerlijkheid? Gaan wij prat op onze prestaties of wat 'wij' bereikt hebben als gemeente? '**Wij** in Eben-Haëzer ...' Roemen wij in iets of iemand anders dan in Christus Jezus? De doop kan zo'n punt zijn: '**Ik** ben gedoopt ... !' Of meedoen aan het avondmaal of niet. Lof willen ontvangen voor wat je hebt gedaan. Of laten merken hoe belangrijk je wel niet bent in de gemeente.

Dit alles is roemen op vlees en eigen prestaties. De 'heerlijkheid' die daarbij hoort is de ondergang van alles wat God in je leven niet kan gebruiken.

zij zijn op aardse dingen gezind

Dat is de normale menselijke houding. Bijna de gehele Schrift is bezig met de aarde en alles wat er op het aardoppervlak plaatsvindt. Voor Petrus en de Besnijdenis past dat precies bij hun roeping.

Maar voor ons en in deze tijd is het een teken van onmondigheid, onvolwassenheid in het geloof en van oppositie tegen het kruis. Het aardse is nog buiten Christus en is, net als het vlees, nog niet aan Hem ondergeschikt. In de toekomst zal Christus de aarde zegenen. Maar op dit moment is de wereld samen met zijn werken veroordeeld en zonder Christus. Ieder die haar probeert te verbeteren maakt zichzelf tot vijand van het kruis.

Natuurlijk moeten wij geen kluizenaars worden en hebben wij aan onze verplichtingen te voldoen. Wij moeten werken om in ons levensonderhoud te voldoen; wij moeten belasting betalen. Wij moeten ons onderschikken aan de overheden. Wij zijn in de wereld. Maar in de geest zijn wij niet van de wereld.

Plannen om deze wereld te verbeteren vóórdat Christus komt zijn tegengesteld aan het kruis en antichristelijk van aard, omdat ze Zijn plaats in willen nemen. Dat zou betekenen dat Zijn komst niet meer nodig zou zijn. Daarom moeten elke beweging die dit doel nastreeft mislukken. De wereld zal immers Christus alleen maar meer nodig krijgen. Hij alleen kan haar dodelijke wonden genezen.

3:20

7. ons hemels domein (of: een 'hoofdkwartier' boven)

Na de 7 punten van vers 5 en 6 die Paulus vroeger winst achtte, maar nu verlies, afval, heeft hij in vers 9-11 6 punten genoemd die wérkelijk winst zijn in Christus. Na een lange inlassing van vers 12 t/m 19, vat Paulus hier de draad van zijn ware winst in Christus weer op met punt 7.

Hier op aarde kunnen wij geen rechten laten gelden. De aarde met haar volheid is van de Heer (1Cor.10:26; Gen.14:19 'Schepper' lett. 'Eigenaar') en Hij heeft ons hier geen voorrechten verleend. Er is op aarde **niets** waar wij aanspraak op kunnen maken.

Maar waarom zouden wij dat ook willen? God heeft ons een veel heerlijker omgeving gegeven! Onze zetel van bestuur* is in de hemelen. Daar gaan wij niet heen als vluchtelingen van de aarde of als gasten die afhankelijk zijn van de gastvrijheid van anderen. Wij hebben daar wij geen paspoort of visum nodig, alsof wij vreemdelingen zouden zijn, met beperkte rechten en beperkte bewegingsvrijheid, verachte immigranten van een vreemd en ten dode opgeschreven ras. Dat zouden wij zijn in onszelf! Maar in Christus hebben wij recht op alle rechten en privileges waar Hij aanspraak op kan maken.

*Jarenlang hebben wij hier het woord 'burgerschap' gelezen. Hoewel dat burgerschap zeker bij dit woord hoort, beperkt het de betekenis te zeer tot de mens die op aarde woont. Het gaat hier om veel meer. Het werkwoord hiermee verwant (politeuoo, burger-zijn) komt voor in Fil.1:27 (NBG: 'gedraagt u') en Hand.23:1 (NBG: 'gedrag in het openbaar'). Het gaat om *je gedragen naar de zetel van bestuur waar je bijhoort*. Het gaat dus om de *zetel van bestuur* waar wij onder vallen als burgers en die ons het mandaat geeft om hier op aarde te functioneren. Tevens horen de privileges daarbij die wij als 'gemandateerden' ontvangen hebben: geen privileges voor hier beneden, maar boven. E.W. Bullinger stelt als mogelijke vertaling voor: '*zetel van bestuur*'; Goverts gebruikt '*hoofdkwartier*'.

de Redder verwachten

Redding is pas voleindigd als onze Heer nederdaalt van de hemel en wij opstijgen naar ons lotdeel. Onze lichamen moeten nog gered worden. Onze redding is nu nog niet compleet. Dat zal zo blijven zolang wij hier op aarde zijn.

Het woord 'verwachten' is niet het ons welbekende alternatief voor 'hopen' (grieks: *elpizo*), maar het woord dat duidt op 'uitkijken naar' (grieks: *ap-ek-dechomai*), zoals het ook drie maal in Rom.8 voorkomt: vs.19 – de schepping wacht met reikhalzend verlangen op...; vs.23 – wij zuchten bij onszelf in de verwachting van het zoonschap; vs.25 – verwachten wij het met volharding. Verwachten wij op die manier de Heer, of zijn wij meer gericht op aardse zaken? Zijn wij wereldgelijkvormig of zien wij ongeduldig en vol verlangen uit naar onze Redder?

ons vernederingslichaam

Het gaat niet slechts om een vernederend lichaam. Nee, het gaat om meer: het lichaam van onze vernedering! Zolang wij daarin vertoeven, dienen wij ons ootmoedig te gedragen en de vernedering te verdragen die dat lichaam met zich meebrengt. Dit is niet de tijd van onze verheerlijking (zie nogmaals Rom.8:23: wij zuchten, zien uit naar de verlossing **van** – niet uit! – ons lichaam). Een stervend lichaam is het juiste middel om onze vernedering te tonen. Hoewel dit niets aantrekkelijks heeft, is dit lichaam niettemin reden genoeg om dankbaar voor te zijn, omdat het ons voorbereidt op ons toekomstig lichaam.

3:21

Zijn heerlijkheidslichaam

Aan de discipelen op weg naar Emmaüs toonde de Heer Zich in een lichaam dat geen spoor van verheerlijking vertoonde. Dat is niet het lichaam dat hoort bij zijn heerlijkheid. Zelfs bij de verheerlijking op de berg (Matt.17:2), waar zijn gelaat straalde als de zon, was dit nog te verdragen voor menselijke ogen. Maar toen Saulus Hem zag op de weg naar Damascus, straalde Hij *feller* dan de zon (Hand. 26:13). Paulus werd er opslag blind van (Hand.9:18).

Hoewel het tegenstrijdig lijkt, gaan onderschikking en verheerlijking hand in hand. Ons vlees is nu niet ondergeschikt, en daarom bezit het geen heerlijkheid. Maar in de toekomst zal het zijn voorzien van kracht, volheid en heerlijkheid. Dit omdat het weer is verbonden met de Bron van het leven en volledig onder de heerschappij van Christus.

Onafhankelijkheid en rebellie brengen de mens tot vernedering en dood.

Elke onderschikking brengt verheerlijking met zich mee, zodat bij de voleinding , als alles ondergeschikt is de Zoon een verheerlijkt universum zal overdragen aan de Vader.

Aan dit lichaam zal ons lichaam gelijkvormig zijn! Wat een geweldig iets om naar uit te kijken. Wat zou daar hier op aarde tegenop wegen?

4:1

staat vast

Paulus vervolgt met positieve aansporingen. Wij zijn alle onderhevig aan twijfel, wankelmoedigheid, aan verschil in gezindheid, aan depressies, aan zorgen, aan in beslag genomen worden door het kwaad i.p.v. het goede.

Hoe prachtig begint hij zijn woorden: zijn lezers waren geliefden, hij verlangde naar ze, ze waren zijn vreugde en krans. Paulus spreekt (als) tot vrienden, heel persoonlijk. 'Staat *aldus* / *zó* vast in de Heer'. Van deze woorden gaat geen dreiging uit! Ondanks eeuwen van hiervan afwijken is Gods geduld met de heiligen nog steeds niet ten einde!!! Nog steeds roept dit woord ons op om als nabootsers van Paulus alles van het vlees op te geven en aldus vast te staan in de Heer, en zo *ons al in Christus te vinden*.
